

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad cat. licitarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
I évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér I.
Egyes számok kaphatók: a dohánytőzszekben.

A politikai szintérről.

Dacára a szünetnek, mely a politikai bonyodalmak megoldásában beállt, a politikai szintér élénk. A törvényhatóságok hazafias tiltakozása mind hangosabb és erélyesebb lesz, eddig csak kortek, de most már követelnek. Követelik, hogy alkotmányunk sarkalatos pontjai szüntetségtörő kezekkel meg ne sértsenek s a nemzet jogos követeléseit, melyek évtizedeken át síket fülekre találtak a bécsi öröket szolgáló eszászári kormányal, végvalahára teljesítsenek. Meg ma csak távozását kéri a törvénytelen jegyben, bűnben született alkotmányellenes kormányal, de a nemzet, ereje tudatában a minden jogot és törvényt tipró minisztereket el fogja söpörni a barsonyszékből s felelősségre vonni azért, hogy alkotmányunk ellen törni mernek. A képviselőház mint vádló s a főrendiház mint bíró teljes bizalmatlansággal fogadta a parlament talaján kívül álló s a nemzet akarata ellenében megalakított kormányt s így van jogunk, van okunk remélni, hogy ez az alkotmányos jogalkamban szinte páratlan merénylet megtorlás nélkül nem marad. A bűnösnek bűnhődnie kell!

A zászlóhúzóknak fűrésze megoldását ajánlja a bécsi „Fremdenblatt“, a külügy-miniszter lapjának katonai szöcsöve, a „Die Vedette“. Ugy veszi észre, hogy 1866 óta a gyalogoszedek zászlóinak szöcsöcsége felett nagyon megoszlak a nézetek. Hosszú szöcsöcselés után a nevezett újság arra konkluzóra jut, hogy az egykori eszászári zászló eltekintve attól, hogy Magyarországon sokat és különbözőképp kifogásoltak, jelentékenyen terhel a csapatokat. Ezért azt az ideát, amely a tengerészet kivételével a többi fegyvernem zászlóit és jelvényeit el akarja törölni, igen közölkévkönek kell tartani. A bécsi katonai lap érveléséhez még egy súlyos érvet kapcsol: Magyarországon határialan a zászlólkultusz, minden utcai ünnepe zászlóerdő közt folyik le, minden lehető és lehetetlen alkalommal fellebogózzak a házakat és így a lélekre és a szemre jótékony hatással lesz, ha a katonai épületek és csapatok zászló nélkül jelennek meg, ez mindenestre méltóságjeljesebb volna.

Fűrésze okoskodás. Mert a magyar szereti a zászlót, hát jól fog esni katonáinknál nem látni a zászlót. Nem a zászló cél-szerűtlensége itt a főök, amiért ezt a jelvényt még a gyalogságnál is ki kell küszöbölni, hanem az, hogy a magyar állami

szuverenitást is feltűntető jelvényt be ne kelljen vinni a hűseregbe. Meri hisz arra már királyi ígértet szentsége kötelezi a hadiúr kormányt, hogy Magyarország adomái s a lobogókön erényesítsenek Miképen? Az meg huzavonás tárgyalás alatt áll. Latjuk tehát, miképen akarják a bécsiek megoldani a kérdést. Egyszóval azzal, hogy eltűntetik a zászlót.

Ánde ha valaki ismeri a magyar hadsereg szellemét, nagyon jól tudja, hogy a magyar katonának kincse, díszje, büszke, sége a zászlaja. Dícsőséges hagyományok, ezer esztendő hőseinek vére tapad hozzá, harcok riadóknak, győzedelmes napoknak halhatatlan emléke fűződik a magyar zászlóhoz. A hazaért, a zászlóért meghalni dícsőség. Így gondolkozzék a katonai szöcsök osztrák cikkírója s örült ideájával nem neveteti ki magát.

A há: újabb elnapolásura vonatkozólag határozott, férfias kijelentést tett Justh Gyula, a Ház elnöke. A válság folyamán hazelnöki teendője nincs. Az én funkcióim — ugymond — csak szeptember 15-én kezdődik, amikor az országgyűlést elnapoló királyi kézirat hatálya megszűnik s a képviselőház ismét összeül.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

A vándor.

I.

A tavaszi alkony pirosra festi az eget. Olyan a mennybolt, mint a fiatal ara piruló arca, melyre első csókját leheli a völegény. A szöcske is halk, esondos, mint az ifjú leány sóhaja. A soktornyú vár, ez a vén bagoly is önkéntelenül elmosolyodik az alkonyi verőfényben s szíves ablakai csodás fényben tündökölnék. A kastély termében ül Olivia kisasszony, a vár ura, a varagott székben s nézi az ékszínyado vödeket. Háttal ül az ajtónak s nem is hallja, a mikor az ajtó megnyílik es belep rajta egy ifjú, keleti ruhában, lanttal a kezében. Egyszerre megcsendül a lant egy méla hurja s Olivia megriadtan fordul hátra.

— Ki az, ki háborgat?
— Szegény utas vagyok.
— Menj az udvarmesteremhez, az ellát mindennel.
— Az udvarmestered nem ért engem.
— Fűcsa legénynek látszol. Nem ért az udvarmesterem?
— Nem, kisasszony.
— Hát mit kívánsz tőlem?
— Adass egy korty forrásvizet, mert megszomjaztam az uton s aztán hallgass meg. Hallgassd meg a dalomat.
— Te nem olyan vagy, mint a többi utas. Azok csak pénzt vagy ételt kívánnak, te sokkal többet kérsz: a türelmet.

— Így alkalmat adok arra, hogy nagylelkűbb lehess, mint mások.

— Bátorságot tetszik nekem.

Egy szöcske aranyalcan, anyanyogháiban hozta be a csillogó, kristálytisza forrásvizet. A vándor kiitta s föltűsült tőle.

— Hadd haljam dalodat, kívánsi vagyok reá. Szomorú vagy vig lesz-e a dal?

— Az első szomorú, hogy belefacsarodik a szíved, a második vidám, hogy megkönnyebbül a lelked.

— E szerint te arra vállalkozol, hogy megrikatsz es megvevettess. Tudod-e, hogy ez igen ketséges vállalkozás.

— Bizom a sikerben. A lant ereje esodálatos.

Es a költő, mert lelto volt a vándor, megpendítte lantját es regéit kezdett. A kisasszony pedig an utaltal halgatott, mert meg elcséit sokasban hallott. Szinte ugyszűletett a dal hangja alatt s így szólta a vándorhoz.

— Maradj nálam es kastélyban. Legy uram, parancsolóm, mindenem.

A vándor belcenzte a könyves szép szemekbe, szerelmesen elragadtatva mondotta:
Itt maradok!

II.

Es éltek boldogságban, békében, szerelmben. A lant a kastély egyik zugában hevert elfeledve. Belepte a por es nem törődött vele senki.

Hónapok múlva azonban a vándor mindinkább elszomorodott. Olivia részvétet tudakolta, mi baja, de ő nem felelt, csak egyre sápadtabb, egyre halványabb lett. Órák hosszat járt-kelt a kastély nagy termében, mintba keresett volna valamit. Végre rátalált arra, a mit keresett: a

lantra, az elfeledett, a porlepett lantra. Ujjongva ragadta kézbe s hurjaiba kapott. De a lant resesegve szóltott s nem adott dallamos hangot.

A vándor ketségsbeesve mered a lantra. Mi történt vele? Aztan megpróbálta újra, hogy ad e mégis hangot. De hiába volt minden, dallamot kiesalni belőle nem tudott.

Es eszébe jutott azután, hogy mindennek a fény, a kényelem, a pompa, a boldogság az oka, a melyben itt e kastélyban része volt. Míg ő szerelmekedett es mulatott, dragó ruhákba öltözködött es a szöcskének parancsolgatott, addig a lant a zugban hevert es elvesztette hangját. Es nincs is mód benne, hogy visszanyerje a hangját ebben a kastélyban. Menekülnie kell, hogy végleg el ne rusztuljon. De mikent adja ezt tudara Olivának, a ki őt szereti? Talán tul sem embe a csapat, az elválas fájdalom. Pedig váltak kell, örökre. Neki nincs többé maradása ebben a kastélyban, a hol szíve érzése mind elalusznak s alinak fölött egyetlen érzés virraszt: a szerelem. Ez a szerelem megöli, ha idejekorán nem szabadul. Igaz, hogy neki is nagyon nehezere fog esni a válás. A puha, kényelmes fészkekből kirohan ismét a viharba, a biztos révhől kibatorkodik ismét a nyílt tengerre, de ott legalább szólni fog a lant, szólni fog ismét édesen, búsan, vilárosan, ugy, mint annak előtte. Melődiák fognak szólni belőle s nem fog éktelenül ressegnit es nyikorogni, mint most.

Még aznap este megmondta Olivának, hogy másnap utra kel.

— Utra megy?
— Igen.
— Egyedül?
— Elhalálat.

Mai lapunk 4 oldal.

Arra a kérdésre, hogy mi történik akkor, ha szeptember 15-éig egy újabb elnapoló királyi kézirat érkezne, a képviselőház elnöke így felelt:

— Az ilyen új elnapoló királyi kéziratot nem venném figyelembe. A képviselőházat összehívnam és a Ház tanácskozással megnyitnam Hiszen új tárgya is volna: az újabb elnapoló királyi kézirat törvénytelenége. Egyébként elég baj az, hogy június 21-én precedenst alkotunk arra nézve, hogy egy törvénytelen elnapolást tartalmazó királyi kéziratnak lojalisan engedünk, *másodsor semmiesetre sem szabad ezt tennünk*, hiszen az ilyen foltatólágos elnapolás nem volna más, mint a kormány felelősségének a törvényhozás ellenőrzése alól való kivonása, az alkotmányosság teljes kizárásával.

Kristóffy József, a törvényhatóságok határozatainak belügyére, parolázott Bokányival és szaktársával s aztán kijelentette nekik, hogy az *általános, titkos választási jogot* helyesnek és jogosultnak tartja. A tervbe vett regeneráló szociális és gazdasági politikai intézkedések pedig — mondja a híres miniszter nézetem szerint nem félrendsabályok, hanem csakis az általános, titkos választói jogon felépült parlamenti reform útján érvényesülhet. Ime, a miniszter egyszerre meghódította volna a szociális tábor, ha nem tudná mindenki, hogy azért dobálódik így a hangzatos szövegekkel, mert önmaga is jó tudja, hogy törvénytelen jegyben születvén Tisza virágszerű élete semmiféle reform keresztvitelére nem alkalmas. De hát némely urnak, aki nehezen áll a lábán, szűksége van arra, hogy az utca szavára támaszkodjék, ámbár a nemzet ítélkezésének ez nem állhatja útját. Ha a parlamenti reform-

Soká leszel tavol!

Talán vissza sem térek többé.

Meguntál!

Nem, de oldalad mellett elfeledtem a lant verését. Meg kell tanulnom újra.

Olivia fölkelt a székéről.

— Köszönöm, hogy őszinte voltál hozzám.

Sötétkék szemei belekapcsolódtak az ifjú arcába s a vándor, mintha igézet alatt állana, lesütötte a szemét.

Azután így szólt:

Nekem is fáj, hogy válnom kell tőled. De ebből a fájdalomból dalok születnek, melyek a te szerelmedet fogják dicsőíteni.

III.

Másnap reggel utrakelt a vándor. Olivia kikísérte őt a kapuig. Az ifjú ismét csak az a kopott kontós volt, a melyben hónapokkal ezelőti beállított a várba. Oldalán volt a lant s a bucsu fájdalmas percében, a hogy hozzáért az ujjja, csodás hangok keltek a hurokon, édes-bus melódiák, a minőket meg sohasem hallott.

Kézébe kapta a lantot s verni kezdte a hurokat. Olivia magába szívtá ezeket a kábító hangokat, melyek majd örömtől ujjongtak, majd pedig gyászosan keseregtek. Bennük volt az öröm és a gyász, a születés és a halál, az enyészlet és a föltámadás.

Olivia a szívéhez kapott és halva rogyott össze.

A mi a vándornak epizód volt, az neki maga volt az élet.

A költő pedig tovább folytatta az útját, gyászszal, bánattal a szívébe. De ez a bánat és gyász felolvadt a lant hangjaiban és megbűvölte az emberek szívét.

Rotte de Nacho V.

nak igaz barátja volna, imparlamentáris alapon nyugvó miniszteri tárcájától menekülni. Hja! ha többet nem érne a miniszteri gázsi és rang az igaz hazafiai erény-nél! Nem sokat várat magára az ítélet napja! Reméljünk!

Az ercsi cukorgyár.

A Fejermegyei Napló július 23-iki számában megjelent közleményre a legnagyobb objektívással válaszolok. Vértessy ur, a cikk írója s köztem személyes ellenszenv nincs, tehát ebben a tárgyban az ercsi cukorgyár objektív ügye szerepel.

A Fejermegyei Gazdasági Egyesület mozgalmait indított, hogy a megye területén cukorgyárt építsen. Készenlöt elhatároztam, hogy ezt az *éltépes* eszmet mint memok és technológus nyelbe utom. Akkor értettem azt, hogy néhány kapitalista a dolog iránt érdeklődött, akkor biztosan akartam tudni, hogy miért nem érdeklődik az ercsi cukorgyár ügye iránt Hatvany Deutsch Sándor. A leletet megkaptam: Hatvany Deutsch Sándornak nem áll érdekében, hogy Ercsiben vagy Fehérvárott cukorgyár épüljön, mert egy fehermegyei cukorgyár cívegy a sárvári utal a repa-termet. Ezzel részemről biztosan tudtam, hogy Hatvany Deutsch Sándor az ercsi cukorgyár finanszírozásában nem fog részt venni.

A sárvári cukorgyár tulajdonosának azonban ez nem volt elég. Az nap, mikor tudomra adta, hogy az ercsi cukorgyár ügye iránt nem érdeklődik, felhívtá a cukorgyárosok egyesülete révén az összes budapesti napilapokban a kapitalisták figyelmét arra, hogy jelenleg nem jók a konjunkturak cukorgyarak létesítésére. Ez határozott támadás volt Hatvany Deutsch Sándor részéről és mivel Fejermegye földbirtokosainak *közérdeke* az, hogy a megyében cukorgyár épüljön, töltöttemül szűkségeket tartottam a vármegye urainak tudomására hozni azt, hogy Hatvany Deutsch Sándor a megyei földbirtokosok érdeke ellen dolgozik.

A mi az en támadasomat illeti, hogy Hatvany Deutsch Sándor *szűklátókörű* vagy *önző*, a mikor azt mondia, hogy a konjunkturak jelenleg nem kedveznek cukorgyár építésre, azt ma is lenntartom. Vértessy ur érkeiben bebizonyította, hogy Hatvany Deutsch nem lehet szűklátókörű, mert a legnagyobb magyar kereskedő és iparos. Rendben van a dolog. Az alternatívára is megjött a válasz. Akkor *önző*. És erre joga van. A ki nem vedí az onerdeken, az ostoba. Ismertetem tehát, hogy Hatvany Deutsch Sándornak joga van, sőt kötelessége az ercsi cukorgyár ellen dolgozni, a saját sárvári cukorgyára érdekében. Itt van azonban a forduló pont. A sárvári cukorgyárhoz Fejervármegye urainak simmi köze sincs, mert a fejermegyei földbirtokosoknak az az érdeke, hogy a vármegye területén épüljön cukorgyár és kötelességük Hatvany Deutsch Sándor ellen dolgozni. És ez a csata veszedelmes lehet a sárvári cukorgyárra, mert a fejermegyei urak ha akarják, nem szállhatnak a sárvári cukorgyárnak repat.

En nem dolgozom Hatvay Deutsch Sándor ellen, mikor az ercsi cukorgyár érdekében föllépek. Nekem mindegy, hogy mi történik a sárvári cukorgyárral, épen azért érthetetlennek tartom, hogy Vértessy ur azt írja, hogy Hatvany Deutsch Sándor van a mérleg egyik serpenyőjében, a másikba pedig én vagyok. Nem ugy uram! A mérleg egyik serpenyőjében van a fejermegyei földbirtokosok érdeke, a másikban a sárvári cukorgyárosé. Hogy melyik oldalra fog a mérleg billenni, az Fejermegye földbirtokosainak az energiájától függ, de mindenesetre csak *idő kérdése*.

Erekly Károly.

UJDONSÁGOK.

Eljegyzés. Szabó Bakos András szesznyakereskedő szép és kedves leányát, Annuskát f. hó 23-án eljegyezte Székács Róbert gútai (Kömáromm.) gyógyszerész.

— **Érdekes házasság.** Arany Lászlónak, Arany Jánosnak Toldi nagyköltőjének egyetlen fiának özvegye, Szalay Gizella urnő férjhez ment Voinovich Géza dr. íróhoz egyetemi tanárhoz. Az esküvő tegnap volt Alsó-Alapon. Tanuk voltak: Gyulai Pál ny. egyetemi tanár, főrendiházi tag és Szalay Péter államtitkár a m. kir. posta- és távírda elnök-igazgatója.

— **A vármegyei ötvenes bizottság ülése.** A vármegyei közgyűlése által kiküldött ötvenes bizottság, melynek feladata — az esetre ha a jelenlegi kormány a nemzeti ellenállás miatt a vármegyei tisztviselők nézetét megtagadná — azok teljes kárpótlásáról gondoskodni és fizetésükre valamely alapot előteremtteni, f. hó 31-én tartja első ülést a vármegyház dísztermében. Az ülés d. e. 10 órákor veszi kezdetét és legfontosabb tárgya az elnök, alelnök és a tisztikar megválasztása.

— **A tuberkulózis ellen védekező egyesület alapító tagjai.** Gróf Cziráky Antal, gróf Bathányi Lajos 200 koronával a Fejervármegyei és Székesfehérvári szab. kir. város tuberkulózis ellen védekező egyesület alapító tagjaivá lettek. A nemes példa követésre méltó!

— **Az urhidai gyilkosság.** Hétfőn este történt, hogy Pintér István urhidai lakos jómódu földmivest, idegen kéztől eredő lösebbel mellet, haldokolva találták lakása ablaka alatt. A haldokló ember körül nagy néptömeg gyűződött össze és ekkor történt, hogy Mihályi István urhidai legény messzebből kétszer egymásután a tömegbe lőtt, azután elmenekült. Ebből következtetni lehet, hogy Pintér színtén Mihályi löte le. A gyilkost a csendőrök mindenfelé keresték, de sehohsem akadtak nyomára. Végre Mihályi István tegnap önként jelentkezett a helybeli kir. ügyészség vizsgálóbírójánál, aki letartoztatta. Mihályi tagadja, hogy Pintér Istvánt ő löte volna agyon és csak azt ismeri be, hogy a tömegre kétszer rásütötte a fegyvert. A vizsgálát megindult.

— **A főszolgabíró szabadsága.** Kálmán Vince a székesfehérvári járás főszolgabírója hat heti szabadságra Bodajkára utazott. Távollétében hivatalában Korniss Boldizsár th. főszorgabíró fogja helyettesíteni.

— **Arató-ünnep Mohán.** A munkaadó és munkás között fennálló jó viszonynak szép példája nyilvánult meg a napokban Mohán, Kempen Imre birtokán, ahol arató ünnep volt. Tudósítónk a következőket írja: Kempen Imre mohai földbirtokos szép ünnepet rendezett aratói számára. Az aratók nemzeti színű zászló alatt kalászköszörűvel bokretásan vonultak föl a Rákóczy induló hangjai mellett a parkban, ahol az arató gazda szavaira a földbirtokos választott s viszont a becsületesen végzett munkát köszönte meg. Végül az aratók élénkezték a Himnuszot. Az ünnepet lakoma és tánc fejezte be.

— **Elhunyt színművész.** Nikó Lina a Vig-színház színművésznője f. hó hó 20-án hosszas szenvedés után életének 52 ik évében elhunyt Budapesten. A holttestet a Vig-színház előcsarnokában helyezték ravatalra, ahol f. hó 29-én fogják beszentelni és Székesfehérvárra szállítani. A művésznő földi maradványait a Szentháromság-temetőben fogják örök nyugalomra helyezni. Az elhunytban Rosznagi Alajos budapesti postafőtiszt anyósát gyászolja.

— **A Gyümölcs-utca rendezése.** A következő közérdekű sorokat kaptuk: „Kötelességemnek tartom az alábbi tapasztalatra felhívni a közönség figyelmét. Végre-valahára a Gyümölcs-utca járhatóvá tételét, makadám utat kapott. Dolgozott is a tört-kő tetején a hengereológép s mikor már az úttest teljesen készen volt, megsínálták a folyókát is. De, ugy látszik, városunkban minden csatorna rosszul készül s így ez se sikerülhetett jól. Hogy tehát a csatornának kívánt meder-esése meglegyen, mosth ozzáigadják az úttestet.”

Eddig tart a panasos irás, amire nekünk nincs szavunk, mert hisz jól tudjuk, hogy bizony e tekintetben hiányzik intéző embereinkben a kívánt szakértelem. Ha a bizottsági tagok nem tartják szükségesnek az ilyen dolgok iránt érdeklődni, hadd fizessen a város minden munkát duplán. Ha nem lesz pénz, majd emelkedik a pótdó.

— **Egy angyallal több.** Még alig élt, máris magához szólította az Úr, hogy angyalai közt lássa kedves gyermekét. *Jámor* Zsigmond helyi zenetartó elvezette alig 11 hónapos leánykáját, *Emmikét*. Temetése holnap d. u. 3 órakor lesz a Rákoci-u. 6. sz. gyászházban. A szülők fájdalmát enyhítse a tudat, hogy az égben várja angyalkájuk az örök viszontlátásig.

— **A Polgári Dalkör ténckulcsa.** A székesfehérvári Polgári Dalkör saját pénziára javára 1905. évi augusztus hó 6-án Laczkovits Béla budai-uti kerthelyiségében, kedvező időben összes teremben hangversenyyel egybekötött zartkör táncmulatságot rendez. Kezdetre este 8 órakor. Beléptéij: Személyjegy 1 K., családjegy 2 korona. Felülfizetések köszönettel fogadlnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Ruhatolvaj betörök.** Kellmetlen meglepetésre ébredtek f. hó 28-án a Kégl György (Dinye)-utca 32. számú alatti ház lakói. A ház mosókonyhájából, eddig ismeretlen tetesek az éj folyamán, a mosókonyha ajtajának felleszítése után, mintegy 80 korona értékű ruhaneműt ellopoltak Pék Béla vármegyei hivatalnok házára. A megejtett nyomozás megállapította, hogy a betörök, a budai uti Schwarz Gyula-féle ház kertjéből másztak át a szomszédos Kégl György-utca 20. számú ház udvarába. Megállapította továbbá a nyomozás azt is, hogy a betörök egyike nő volt. Ugyanis a kerítésen egy szoknya leszakadt részét találták, ami csak akkor maradhatott ott, amikor a betörő a kerítést megmásztá. A szoknyás betörőt és társát keresi a rendőrség.

— **Kedvezményes jegy szent István ünnepére.** A Szent István ünnepnap alkalmából a magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értékesítéssel a nevezett, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalának összes állomásairól az üzemeltető álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsis osztályra nézve Budapestre mintegy 30 százalékkal mérsékelt áru menetű jegyek ez évi augusztus 18–20 napjain az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadni. A menettéri jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, érvényességük az 5-ik napon éjfélok lejár; megjegyezvén azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak augusztus hónap 20-án délután történhetik, korábbi visszatérés esetén a jegyek érvénytelenek. Az utazás megszákításának sem menet — sem jövedelmek nincsen helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

— **Apró kalandor.** Kovács Pista 11 éves fiút a múlt hó egyik éjfélen a vasuti ügyeletes rendőr úgy találta a mentelep mögötti térségben. A fiút behozták a városházára, ahol azt mesélte, hogy apjával jött Budapestre, de az őt itt Székesfehérvárra elhagyta. Miután a rendőrség nem igen hitt a fiú szavaiban, nyomozni kezdett küléte után és ekkor kiönt, hogy Kovács Pista nagyperkáta gondozott, aki immár harmadszor szökött meg falujából. A rendőrség megkeresésére Nagyperkáta község előjárósága egy atyafit küldött Székesfehérvárra, hogy Kovács Pistát hazaszállítsa. Kuti Fülöp rendőrkapitány egy rendőrt küldött Csáder József lakására, akinél a fiú gondozásában volt, hogy Kovács Pistát hozza a rendőrségre. Amikor az ifjú kalandor meglátta a rendőrt, sejtette már, hogy miről van szó, a kerítésen keresztül elmenekült és a Rác-utca mögötti rét-ségben három nap bujkált, míg nem elfogták. A fiut az érte jött nagyperkáta atyái megköltözve szállította haza, nehogy utközben kocsijáról valamiképp meglépjön.

— **Elfogott tolvaj.** Még a múlt hó folyamán történt, hogy dr. Arokay Antal kerületi orvos Vörösmarty-ter lakásának házszobájából, inasa, a nála két nap óta alkalmazásban levő Pirner József 510 koronát ellopott és azután megszökött. A rendőrség széleskörű nyomozást indított, de a tolvaj most csak a napokban sikerült a csendőrnöknek Nyéken elfogni, ahol a szökevény a lopás elkötése óta tartózkodott. Az ellopott 510 koronából mindössze 8 fillért találtak meg nála. A csendőrök a tolvajt átadták a helyi rendőrségnek, ahonnan kihallgatása után a kir. ügyvétséghez fogják átkísérni.

— **Milyen időnk lesz?** Meteor jelenti: Augusztus eleje különösen a 4-ik csomópont körül csapadékossá ígérkezik s változatos időjárást hoz, úgy, hogy augusztus inkább változatos, kevésbé meleg hőmérsékletet ígérkezik a bolygók részéről, mint július volt. A hőjárás módosulhat még e jeleket, de a forrósga még sen. lesz oly állandó és magasfokú, mint július első felében: Augusztus csapadékban is valószínűbbnek ígérkezik, különösen a 4—23-ak csomópontok hatáskörében s 15 ike körül a hoid nem lesz képes a felhőzetet megszünteni, úgy az alkalommal is lehüléssel nagyobb mérvű csapadék várható. Ha azonban az esetleg keletkező felhőzetet hirtelen megemészti, úgy ez időtől lesz hónapunk legszárazabb s legmelegebb időszaka. Különböző 15-ikén részleges holdfogyatkozásban is lesz részünk.

— **Az állami menővásárlás.** A földművelésügyi miniszter ismétellen felhívja azokat a tenyésztőket, akiknek birokában három és fél évet betöltött, de a nyolcadik évet meg nem haladott koru menő van s azt el akarják adni, hogy ezt hozzá a lakóhely pontos kiutóval augusztus hó 10-ig bejelentsek.

— **A cséplés áldozata.** Midőn a földműves veritéktől ázott nehéz munkája megtermette már a gyümölcsöt, mely a téli napok kenyeret adja, a gabona kicséplése minden évben megkívánja szerencsétlen áldozatát. A cséplőgép nemcsak sok embert tett már koldussá és tesz a jövőben is, de nagyon sok embernek életét is kivanja a zakatoló kereké közé. Nemcsak a vigyázatlanság, hanem a földműves könnyű gondolkodása, siető munkájában a koteles elovigyázat hiánya szűz mindenkor a szerencsétlenséget, amely egy pillanat alatt nyomorekká teszi az előbb meg elerőtől duzzadó izmos kezét. Varosunkban a cséplésnél előtorululó szerencsétlenségek sorát Petocz György 20 éves jomodu földműves nyitotta meg. Apjának a Széchenyi-utca 138. számú alatt levő szerős kertjében a cséplőgép etetője volt és folyó hó 24-én a kora reggeli órákban a dob felé hajolt, hogy a sebesen forogó korong csavarján valamit igazítson. Bal kezét elkapta a gép és teljesen összeroncolt, csakis a hüvelykujj maradt sérületen, a többi uj és az egész kez alkar alsó harmadát idomta, összeroncolt tömeggé változott. A súlyosan sérült egyent beszállítottak a Szent György kórházba, a hol kezén amputációt végeztek. A nyomorekká vált, előbb vígan dolgozó földműves a gép szerencsétlenségéek első szomorú áldozata a folyó évben. Vajha ne lenne több folytatás!

— **Tűz — vizihiánytal.** F. hó 28-án a déli órákban Uj-Barok közegében tűz ütött ki, mely a tartós szárazság miatt csakhamar 4 házat hamvasztott el. Egyik házban két gyermeket felejtettek, kiket már fülladozva mentettek ki; több lő és sertés is elégett. (Oltásról elemtén szó sem lehetett, mivel az egész község őt kutjában. viz nincs; a község meg oly szegény, hogy több és mélyebb kutat asatni nem képes; két izben fordultak már az államhoz segítségért a vizihiány miatt, de mikor a szegénység és nyomor süket fülekre talált, segítségre gondolni sem lehet.

— **Az országoton.** Somogyi Mihály cecei lakos a napokban Sárobgárdról hazafelé tartott falujába. Már nem lehetett messzebb mint két kilométerre a legelső háztól, amikor vele szemközt egy kocsi jött, amelyen körülbelül öten ültek. A kocsin ülők közül ketten leugrottak és Somogyi Mihályt a kezükben levő botokkal alaposan helybenhagyták, azután a kocsira kaptak és elhajtottak. Az egész tettet durva pajkosságnak lehet minősíteni. Somogyi, aki jelentékeltebb sérüléseket szenvedett, ezt esetet bejelentette a csendőrségnél. A nyomozás megindult, de a büncösöket ezideig nem sikerült kézrekeríteni.

— **Névváltoztás.** Roth Mihály etykei illetőségű, szegedi lakos vezetéknevének „Rohonci“-ra kért megváltoztatását a belügyminiszter megegedte.

— **Elgázolás.** Kiskeszi községben a napokban egy a falu főutcáján kercsültűhájtó kocsi, melyben többen ültek, elütötte Toth József odaváló földműves 5 éves leánykáját. A kocsi első kereké a gyermek jobblábán keresztülméret és eltörte. A kocsi látva tettet a lovak köze csoport és elvágtatott. A csendőrök most keresik. A kis lányt szülei lakásán apóják.

— **Tolvaj cselédeleány.** Lapunk múlt számban megírjuk, hogy a rendőrség letartoztatta Hadnagy Mari cselédeleányt, mert Lilinger Györgynek Rác utcai lakosától ellopota annak 35 korona megtakarított pénzét. A tolvaj leány ellen napnap után érkeznek feljelentések a rendőrséghez. Ma Forster Florián vendéklős emelt panaszt, hogy Hadnagy Mari az idő alatt mig nála szolgált, őt is érzékenyen megkárosította. A rendőrség ezt az újabb bűnt is a tolvaj leány terhére írta, akit most már nem a járásbíróhoz, hanem a kir. törvényszékhez fognak átkísérni.

— **Tilos a drótkapcsos iskolai füzetek használata.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter eltiltotta az iskolákban a drótkapcsos írófüzetek használatát. A füzetek összetartására szolgáló sodronykapocs igen gyorsan megrozsdásodik s az iskolás fiúk könnyen vérmérgezést kaphatnak tőle. Helyes intézkedés.

— **Nyakszirtmeregvedés?** Tegnap délelőtt azt jelentették a helybeli járási főszolgabírói hivatalnak, hogy Nyék községben egy arató nyakszirtmeregvedésben meghalt. Dr. Mészoly József járási orvos a helyszínére utazott és konstátálta, hogy a halál oka nem nyakszirtmeregvedés, hanem tetanus (meregvedés) volt.

— **Állatbetegeség állása a megyében.** Polgárdin a sertésorbánc megszünt. — Baracskai községben a sertésorbánc járványosítottá lépett fel. A hatóságok részéről a szükséges óvintézkedések megtették.

— **Sikkasztó mindenes.** Frey György móri legény Singer József helybeli pékterméstől, mint mindenek volt alkalmazásban. Singer a napokban több számlát adott át mindenesének, — kiből teljesen megbízott, behajtás véget. Frey György azután akkép felelt meg a rábizottakkak, hogy 40 korona készpénzt beszedett és azzal megszökött. A károsult péktermes az esetet lejelentette a rendőrségnek, ahonnan rögtön értesítették a csendőrséget is. A nyomozás megindult, de eddig nem sikerült Frey György hollétét kiutadni.

Jégszekerények nagy választékban kaphatók Márkus Simon özvegye és fia épület és műlakatos cégnél Székesfehérvárott, Jókai-utca 16. sz.

Olcsóbb lett a denaturált spirítusz! Julius 31-től kezdve literje 48 fillér: **LANGRAF GÁBOR és FIA gépszij és borkereskedésben Jókai-utca 8.** — Ugyanitt a legjobb és legbizhatóbb **pipőkremek kapható a legolcsóbb áron.** — Fernolend csász. és kir. udvari szállító világhírű vegyszeti gyáranak főraktára. — **Fernolend fénymáz** (suviksz) 6. 10 és 20 filleres dobozokban. — **Szarvasbőrfelek.** — **Orosz borkénoccs,** mely a bőrt puhává, tartóssá és vízmentessé teszi. — A bór konzerválásához szükséges legolcsóbb eredeti gyári áron.

Bor eladás!

Kitűnő, tisztán kezelt, öreghegyi boraimat a t. község figyelmébe ajánlom.

Ujbor . . . . . 28 kr.

Öbor . . . . . 32 „

Vörösbör . . . . . 36 „

literes zárt palackban.

Németh János,
Simor-utca (Buza-piac) 37. szám.

Szövetkezetek.

Ma, mikor a hivatalos adatok tanusodnak róla, hogy a zsidóknak több birtok van kezükben, mint az államnak, egyháznak és a hitbizományoknak együttve; mikor köztudomásu, hogy a zsidó nagy tőke uralja Magyarországot; mikor napnál világosabb, hogy a szabad verseny égízes alatt lelkelen zsidó kufárok tették tönkre iparunkat és kereskedelmünk jó hírnevét; amikor pusztító vészkezt látjuk bevonulni Izrael fiút a hivatalokba; a honfisziv aggodása kétségbeesése fokozódik.

A kétségbeesett ember rendszerint elveszt;

a fejét, jobbra-balra kapkod, csak ahhoz nem nyul, ami legbiztosabban megmenthetné. Így vagyunk mi is! Jajgatunk, kapkodunk, de csak nagyon kevesen ragadják meg a legbiztosabb eszközt, a *szövetkezést*.

Igaz, hogy az utolsó évek e tekintetben örvendetes javulást mutatnak; de az is bizonyos, hogy az ellenséges áramlatok is megmozdultak. Ott van mindjárt a tervbe vett új szövetkezeti törvény! A zsidó liberálisok természetesen olyan formában szeretnék önteni, hogy vele a szövetkezeteket teljesen megbénítsák.

Azután előtűnik folyik az az utálatos társadalmi harc, amelyet a nép piócái minden egyes szövetkezet ellen folytatnak.

Ha nem is ilyen erkölcstelen, de mindenestre elítélendő az az akna-munka, amit a részvénytársaságok a Gazdák Biztosító Szövetkezetének megromlása céljából véghez visznek.

Kigyót-bekát kiáltanak reá, csak hogy hiteltelvé szítsa. De hiába. Rövid pár év alatt hatalmas lépéseket tett előre.

Azokkal a rágalmakkal nem akarunk foglalkozni, amelyek semmi alappal nem bírván, önmagukban is veszélytelenek; de rá kell mutatnunk egy oly állításra, amely könnyen tévedésbe ejthet akárkit.

A Szövetkezet ellenségei azt hangoztatják, hogy a biztosítottakat a G. B. Sz.-nel mindig egy rém, az *utódijszítésnek réme* fenyegeti.

Akik az eszükkel s nem a konykúkkal gondolkodnak, beláthatják, hogy: aki a nyeregményben részesülni akar, annak az esetleges veszteségben is osztóködnia kell. Ez megfontelhetetlen igazság.

De hozzá kell tennünk a következőket: A G. B. Sz. ma már sokkal nagyobb tőkével rendelkezik, mint amekkora bármely részvénytársaság kezdőtőkéje volt; ha azok veszélytelenül köthettek üzleteket, miért ne köthetne a G. B. Sz. is?

A G. B. Sz. a díjakat leszállította ugyan bizonyos fokig, de ha a részvénytársaságok milliókat tudtak zsebevágní a mai díjviszonyok mellett, miért kellene ugyancsak alapul vételével a G. B. Sz.-nek megbuknia?

A tavalyi év a biztosító intézetekre nevezé valóságos elsőrendű kritikus év volt, a *G. B. Sz. méltó mértékig jobboldalig állt*.

Tavaly a szövetkezet rendelkezésére 1129240 korona 47 fillérvnyi kártérítési összeg állott s ebből csak 305830 korona és 5 fillért kellett kifizetnie. Tehát a tavalyi kritikus esztendőben is csak 30%-át fizette ki annak az összegnek, amelyet *utódijszítésre nélkül kiírtak*. Tehát 70% al rosszab évben sem szorult a szövetkezet utódijsz. egy ilyen év pedig valósággal képtelenség!

Az utódijsz. való fenyegetés tehát ostoba rémítésnél nem egyéb. (s. k.)

Anyakönyvi statisztika

1905. évi július hó 22-től 1905. július hó 29-ig.

I. Születés.

Született: 5 törvényes fiú, 9 leány; törvenytelen fiú: 1, leány: 0; halva született törvényes fiú: 0, leány: 0 törvenytelen fiú, 0, leány 0. — Összesen: 15.

II. Halálozás.

Elhalt: 9 fi, 5 nő. Ezekből 7 éven aluli; törvényes fiú: 2, leány: 3, törvenytelen fiú: 0, leány 0; 7 éven felüli fi: 7, nő: 2. — Összesen: 14.

E szerint a születés a halálozást 1-gyel múlja felül.

Elhaltak: Kohn Ignac házala isr. 73 éves Háltér 13 sz. — Kilbinger Alajos, fizető pincér 29 éves, r. k. (New-York).

Horvath Lajos r. k. 5 hónapos, Szárca- utca 32 sz. — Belak Andrasné Szabo Mária, r. k. 61 éves Palotai-

utca 17 sz. — Niksz Ilona ev. ref. 1 hónapos, Dinye-utca 34 sz. — Hiedl Magdolna, r. k. 16 éves, DV. pálya udvar. — Jámber Ferenc, r. k. cserpező segéd, 33 éves Selyem-utca 40 sz. — Takács István, r. k. 81 éves földm. napsz. Szt. György kórház. — Osvajd János, r. k. 20 hónapos Zámoly-utca 74 sz. — Köhlmann Katalin, r. k. 8 hónapos Olaj-utca 54 sz. — Varga György, ev. ref. 70 éves, Szt. Gy. kórház. — Rostási Szabó Mária, r. k. 1 hónapos, Sütő-utca 15 sz. — Kéri János r. k. DV. kegyd. k. váltóór, 56 éves Horog-utca 6 sz.

Kihirdetés.

Tömpe István hirdokhordó és Toró Erzebet házi cseléce Szefehérvár. — Krajtli János festőgyári napsz. és Barsi Rozália Szefehérvár.

Iszákosság nincs többé!!

Kívánatra hárkinek bérmentve küldünk egy csomag Cozapor. Kávé, tea, étel vagy szeszest italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szeszede a tartozkodástól, mert csodálatos ellenszenyessé teszi az iszákosságok a szeszest. A Coza oly esztelen és biztonságos hat, hogy azt felesleg testvér vagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető meg csak nem is szed, mi okozta javulását.

Nemigen egy fiatal asszony nekünk közzéadta a következő levelet.

"Igazi én is használtam ezt a remek szert a terem tudta nélkül és hálá Istent, teljesen szertett rajta. Jó teri volt pozan állapotban, de sajnos, majd mindig rossz volt. Folytonos felelem, aggodalom, és kétségbeesés szegénység és szegénység közepette életem? De munk is megeltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekképen irányítsa és ottlomat, gondterhes, türelmetlenség, önmagátólvá tudja varázsolni?"

Coza a családok ezeket bekötötte ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becsületesség megmentett, később pozan polgárok és egyes üzletemberek lettek. Tömegek fiatal embert a jó utta és szerencséhez segíteni és sok embernek életet számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próbáhozadját díj- és költségmentesen küldi, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatással. Kérésedünk, hogy az egészre teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE (Dept. I63.), 71. High Halborn, London, W.C., ANGLIA.

(Levelek 25. fill., levelezőlapok 10 fillétre bérmentesítendők.)

A Horog-utca 12. sz. ház, mely teljesen jó karban a modern követelményeknek épült ház, szabadkézből eladó. A ház jelenlegi bérjévedelme évi 800 korona. Érdeklődők forduljanak DVORSZKYIMRE háztulajdonoshoz.

Értesítés.
Értesítem a n. é. közönséget, hogy 24 év óta fennálló **mázoló műhelyemet** megnagyobítottam és bármintű szoba, cím és címer festészeti munkák készítését elvállalom. Szobák, termek, templomok és oltárok, valamint bádofestészeti munkákat a legdivatosabb kivitelben, tisztán, a legolcsóbb áron készítek. A L. közönség további szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel **GERLITE JÓZE EF** szoba, címfestő és mázoló 20 19 JÓKAI UTCA 2. SZÁM. Jó házból való fiu tanulóknak felvétetik.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE.

Elfogad a legméltányosabb föltételek és díjak mellett tűz-, jég- és életbiztosításokat.

A kartelben álló részvénytársulatokkal szemben a versenyt egyedül a Szövetkezet fejtí ki, érdeke tehát a gazdaközönségnek, hogy azt támogassa.

Képviseletőség minden községben.

SZÉKESFEHÉRVÁROTT: ISKOLA-UTCA 11. SZ.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabad, viharmentes HOMLOKZAT-FESTÉK-GYAR

Kronsteiner Károly
Bécs, Ill., Hauptstr. 120., saját házában.

Kívánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc. Homlokzat-festéke hatás. védve. Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb mint az olajfesték. Ezek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézőségnek, vasutaknak stb. Minden résztvevett kiállításon első díjjal jutalmazva. Legolcsóbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. **Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr.** Meglehető eredmény. **Homlokzat-festék**, viharmentes, mészenben oldható, 49 minta olajfestékkel azonos. Kgr-ja 12 kr.-tól följjebb.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.